

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИХАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

МИЛЛИОНЛАРНИНГ БАХТЌОМУСИ

ЕР-ХАЗИНА

Ажойиб замонда яшамокдмиз. Ҳар бир совет киши ўзининг эриши ва яратган меҳнати билан ола-Ватан бойлигига бойлик қўйишнинг эртанги порлоқ кунимиз завоқшавчи билан масрур.

Кўп миллатли барча қардош халқлар қатори бизнинг ҳудудимизда деҳқонлар ҳам СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини кўтаринчи руҳ ва гойта мамнуудлик билан қўйиб ўрнатмоқдалар. Унинг ҳар бир бўли, ҳар бир сатри совет кишининг гамир-шамари руҳи билан сугорилган. Бахтимиз қомуси совет кишиларининг порлоқ, чураршон исҳобиди йўлини ўзида мужассамлаштирган.

Биз деҳқонларнинг халқ ер қийинлари деб эълоқлайди. Дарҳақиқат деҳқоннинг биринчи бойлиги ер. Ер биз учун битмас-туганмас бойлик манбаи. Шунинг учун ҳам унга ардоқлаймиз. Илг у инқилоб қалб қўрғинини унга бағишлаймиз.

СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасида ҳам бу масалага ёқоқда ўрин берилган. Ҳудудлардан, 18-моддасида шундай дейилади: «СССРдаги ҳозирги ва келажак авлодларнинг манфаатларини қўллаб ер ва ерости бойлиқларини, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини қўриқлаш ва улардан илмий асосда оқилона фойдаланиш, ҳаво ва сувни тоза сақлаш, табиий бойлиқларнинг узлуқсиз қўлайлиги боришини таъминлаш ва ишчилик атроф-муҳитини яхшилаш учун зарур чоралар қўрилади». Ҳа, ер — хазина, унқ ардоқлаш, надрани еган деҳқон алоб-та намот топилади. Бунинг мөн ўзининг кўп йиллик меҳнат фаолиятимда сингайман.

Эсимни танганимдан бери ҳаётимнинг асосий қисми далада ўтади. «Москва» совхозининг қир зонасига келиб деҳқончилик қила бошлаганимга анча йиллар бўлди. Мен келган дастлабки пайтларда ҳўжалик тарқоқ, камқувватли эди. Биринчи галда ана шу қорлоқнинг сабабини аниқлашга ҳаракат қилдим. Асосий иллат ўша пайтларда кўчат етиштириш ишларининг ўлада-ўлада бўлганлигидан экан. Шундан сўнг кўчат етиштиришда юксак агротехникадан фойдаланиш мумкин эмаслигини, деган фикр менга тинчлик бермай қўйди. Кўп ўйладим, излаидим. Менинг иштишимни кўриб ҳўжалик раҳбарлари ларнинг бригадасига бошлиқ қилиб тайинладим.

Энди мен учун билдирилган бу юксак ишончли оқлаш керак эди. Бунинг учун астойдил ҳаракат қилдим. Илгўр ҳўжаликларнинг тегишчиларига бўлиб, уларнинг иш тажрибаларини ўргандим. Қурувчилар билан қайта-қайта суҳбатлашдим.

Орадан кўп вақт ўтмай совхозимизда енгил типдаги теплица қуриб сабзавот кўчатлари етиштиришни йўлга қўйди. Ерларини пухта ишлаб, ўғитлаб, ҳар йили экин майдонларига етарли миқдорда сабзавот кўчатлари етиштира бошладим.

Ишларимиз тез юришиб кетди. Ортиқча кўчатларни қўшни ҳўжаликларга сотиб, иқтисодий фойда қўрадикан бўлдик. Бундан ташқари меҳнатимизга яраша даромадимиз ҳам йил сайин ошиб борди. Масалан, биринча ўтган йилнинг ўзида қўшни ҳўжаликларга 40 минг сўмлик кўчат сотдик. Тажриба участкаси ҳисоб-йўлдан ун-гектарлик май-

донда турли хил сабзавот маҳсулотлари етиштириш ва енгил типдаги теплицаларда кўчат етиштириш хисобига 100 минг сўм даромад олдик. Шундан соф фойдамиз 38 минг сўмни ташкил этди.

Парник ҳўжалигини ҳар томонлама йўлга қўйиб олган коллективимиз юбилей йили учун дадиллик билан янада юксак мажбуриятлар олди. Эрта баҳордан бери тер тушиб қилingan меҳнатимиз самараси бугунги кунда яқин кўзга ташланиб турипти. Барча соҳаларда халқ ҳўжалик планларини анча ортиг билан бажаришга эришдик.

Эрта баҳорда бир гектар майдонга планка остига қарам экиб, жами 35 тонна ҳосил олдик. Пайдага 3600 сўм ўрнига 9500 сўм даромад қилдик. Ошқ қойига экилган қарамдан эса 32 тонна қарам кўтариб, 7 минг сўм фойда қилдик. Планка остига экилган қармоқча ҳосилдорлиги ҳам бу йил кутганимиздан анча юқори бўлди. 10 тонна ўрнига 16 тоннадан қармоқча кўтардик ва 6700 сўм даромад қилдик.

Бу йил биз бир гектар ерга экилган қармоқча сараларига тажриба тариқасида помидор кўчат экидик. Ҳозирги кунда унинг ҳосилини териб олмоқдамиз. Шу кунга қадар 40 тоннадан анд помидор териб олиб далага топишдик. Мўлкалимиз у ердан 60 тонна ҳосил олишдик.

Пленка остига ҳамда ошқ майдонга экилган қарам ўринини текзорлик билан шудгор қилиб, бодиринг ва кечки қармоқча экиб қўйганмиз. Ҳозир уларни ники марта ишловдан чиқариб, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирдик, қондириб сугордик. Мўлкалимиз уларнинг ҳар иккаласидан 15-16 тоннадан ҳосил олди.

Хулоса қилиб айтганда, биз экин майдонларидан ники марта ҳосил олишга қийинлашди. Бу йил шунга қадар ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 60 тоннагача, бир гектар ердан олинадиган соф фойдани 13 минг сўмга, ҳар бир ишчимизнинг ишлаб чиқаришда ўртача 10 минг сўмдан соф фойда келтиришга эришдик учун курашмоқдамиз.

Ҳўжалик ҳисобидеги бригаданинг фаолиятини кўриниб турибдики, ер ҳақиқатан ҳам ҳазинадир. Фақат унга ишлов беришда ва экинларини парварिश қилишда юксак маҳорат бўлиши керак. Бизда ўз касбининг устаси бўлган бундай миришкор деҳқонлар кўпчилиги ташкил этди. Файзулла Каримов, Дурйа Бойзоқова, Қарим Этамбердиев, Зоя Овчининалар ана шунлардир.

Коллектив эришадиган ютуқлар фақат ўзимизнинг фидокорона меҳнатимиз эвазига эмас, балки партия ва ҳўкуматимизнинг дала меҳнатчиларига қўрсатилган чекисиз гамир-шамари ва амалий ёрдами тўғрисида ҳамдир. Шунинг учун ҳам коллективимиз аъзолари СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини қизғин маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар. Улар ўз тажрибаларига асосланиб, янги Конституция лойиҳасига жавобан келгузи йил баҳорда қир ерларда пленка остига эрта ва арзон маҳсулот етиштиришни қўлайлиги аҳд қилдилар.

Бунинг учун 1978 ҳўжалик йилида биз қир зонадан 10 гектар янги ер ажратиб олиб, яхшилаб ишлов берамиз ва пленка остига эркак сабзавот маҳсулотлари етиштирамиз.

Ш. ЭГАМБЕРДИЕВ, Қалинин райондаги «Москва» совхозининг ҳўжалик ҳисобидеги бригадаси бошлиғи.

АҲОЛИ СОҒЛИГИ ЙЎЛИДА

СССР янги Конституцияси лойиҳасидаги граждандарнинг соғлиқларини сақлаш ҳўкуқи ва бунинг учун белгиланган қўллаб-қувватлаш соғлиқни жаъимиятимизнинг гуманизмига асосланганлиги ва кишилар тўғрисида тинимсиз гамир-шамар кўрсатилганлигидан гувоҳлик беради. Шубҳасиз, бу жаҳонда энг илгўр сапалган совет соғлиқни сақлаш системасининг келгусидаги тараққиёти учун ҳам янги қўлай шарт-шароитлар яратиб беради.

Шу тўғрисида соғлиқни сақлаш системасида меҳнат қилаётганлар ҳам янги Конституциянинг лойиҳаси мувоқамасида актив иштирок этишмоқда. Матбуот саҳифаларида уларнинг баъзилари билан танишиб чиқдик. Шу ўринда ўзимнинг баъзи мулоҳазаларимни билдиришни лозим топдим.

Маълумки, фармацевтика медицинанинг муҳим тармоғи бўлиб, баъзи ерларда билан ундан ажратиш ҳам тўради. Ҳозир мамлакатимизда аҳолининг маълум қисмига дори-дармон етказиб бериш ва проте билан таъминлаш бепул ёни имтиёзлар орқали амалга оширилмоқда.

42-модданинг 2-қисмида граждандарнинг дорулар ва соғлиқларини муҳофизатлаш учун хизмат қилаётган муассасаларини қўлайлиги унқитрилган. Бу аҳолига қўрсатилган медицина хизматининг кенгайиши ва фаолиятининг янада яхшиланиши билан боғлиқ.

Фикримча, аптека хизмати ва унинг сифати ҳам шу модалда қўрсатиб ўтилган ўринли бўлади. Бу тармоқнинг Конституция сатрларидан жой олиши уни янада ривожлантириш йўллариини белгилаб берган бўлур эди.

З. ҚОСИМОВ, Тошкент шаҳрадаги 254-аптека муддир, республикада хизмат қўрсатган соғлиқни сақлаш ходими.

Фахриддин Хўжаев номли 1-пайафзал фабрикаси коллектив юбилей йилида маҳсулот сифатини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Суратда: 8-сехнинг смена мастери Н. Раҳматуллаев ва пардо элаш участкасининг бошлиғи К. Головоқлар маҳсулот сифатини кўздан кечириб моқда.

ЛУБУШУНОС ОЛИМ

Республикамиз ўзининг «оқ олтини» билан дунёга машҳур. Бироқ, қувшли динеримизда пахтадан ташқари яна қўллаб-қувватлаб экин турлари етиштирилмади, булар ҳам мамлакатимиз эконикисига муҳим ўринларини эгаллайди. Ўзбекистон илгори, қорқули, маънавий-ахлоқий, қовун-тарзуви, анос-узун...

Республикамизда луб экинлари ҳам қўллаб етиштирилмоқда. Йил сайин лубдан мўл ва сифатли ҳосил олиш бўйича ўнлаб илмий ҳодимлар тадқиқот ишлари олиб боришмоқда. Ҳабибулла Назировни ана шу олимларнинг сардори дейиш мумкин. Ўзининг ярим асрлик ҳаёт йўлини нишонлаётган Ҳабибулла Назирович уларнинг яримдан кўпчилиги ана шу соҳага бахш этапти.

Ҳабибулланнинг меҳнат фаолияти Ватанимиз бошга оғир кунлар тушган пайтга тўғри келди. Унинг отаси, акалари ва қариндош-уруғлари қўлга қўрил олиб фашист босқинчиларига қарши жангга кетганида 14 ёшли Ҳабибулла фронт ортда уларнинг ўринини босиб учун, оилага ёрдам бериш учун ишлаш тараққидига тушиб қолди. Ишлаганда ҳам фронтга бекиса ёрдам бераётган, қўрол-аслаҳа ишлаб чиқариётган Чкалов олим авиация ишлаб чиқариш бirlашмасига ишга кирди. Слесарга шогирд тушган ёшгина йигитча меҳнатсеварлиги, эҳқинини ўқирлиги билан санокли кунлар ичида бу касбини ўрганиб мустақил ишлаш бошлади. Шу билан бирга ишчи-шўлар мактабидеа ўқиниш давом эттирди.

Улўр Ватан уруши галаба билан якуланиди. Минглаб тенгдошлари қатори Ҳабибулланнинг ҳам бағрига шомол теғди. Энди у олиннинг моддий ташвишларидан бйроз енгиллашган, эркин нафас олиб ўз билимини ошириш устида боз котириди. 1946 йилининг кузига Тошкент қишлоқ ҳўжалиги институтининг таёрлов бўлимига кириб ўқиш бошлади. Кейинроқ эса шу олий ўқув юртининг луб экинлари мувоқамасини, бўйича агрономия факультети талабаси бўлди. Ҳабибулла ўзи таплаган, ўзи севган бу соҳада имкони борича кўпроқ билим олишга ҳаракат қилди. Талабаларнинг орасида қобилияти ва ҳаракатчанлиги, илмга чанқоқлиги билан ажралаб турган Ҳабибуллага илмий ишнинг давом эттириш учун институтда қоллишни таклиф қилишди.

Аспирантури ҳам муваффақиятли тугатган Х. Назиров Ўзбекистон луб экинлари тажриба станциясининг агротехника лабораториясига мудир қилиб юборилди. Бу азкаф унинг айна мудароси эди. Чўнки узок йиллар давомида олган назарий билимларини энди амалда мустаҳкамлаш учун, илмий-амалий тажрибалар олиб бориш учун барча имкониятларга эга. Иш жойининг ўзи ана шундай тажрибалар ўқишига мўлжалланган даргоҳ. Бу пайтда луб экинлари агротехникасида ҳақиқатан катта-катта қўриқлар бўлиб, улар Ҳа-

бибулла каби бой назарий билимга эга бўлган қобилиятли, иштидорли олимларга мўназаир эди.

Х. Назиров бор кучи ва имкониятини илмий тажрибаларга сарфлай бошлади. У луб экинлари, хусусан, жут ва канопоин агротехника хусусиятларини чўқур ўрганиб, уларнинг сифати ва самарадорлигини оширишда салмокли тажрибаларини ўтказди ва амалда қўллаш бошлади. Илмий изланишлар дастлабки самарасини бермоқда эди. Партия ва ҳўкуматимиз ёш олимнинг меҳнатини муносиб баҳолада ва 1959 йилда уни республика луб экинлари тажриба станциясининг директори вазифасига кўтарди.

Коммунист Ҳабибулла Назирович бундай катта ишончли оқлаш учун энг ишқинлар янада кўпроқ ва самаралироқ ишлашга киришиб кетди. Институт олимлари ва тажриба станциясининг илмий ҳодимлари билан мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатди ва икки-уч муқитни яхшилашга катта эътибор берди. Қўндалик, узок муддатли тажрибалар давомида биология фанлари кандидатга Х. Назировнинг бекиса таҳрирлиги ва иштирокида луб экинлари агротехникасига оид жуда кўп проблемалар ҳал қилинди.

ТУЙХАТ ЎРНИДА

Луб экинлари учун тупроқини ишлашнинг асослари, кенг майдонларга экилган қаноп уруғини ёлпасига ундириб олишнинг оптимал нормаси, луб экинларини нормал ва серхосил қилиб ўстиришда қатор ораларга ишлов бериш, яки ва кўш лентасимон экиннинг роли, жўтнинг ўсиши ва ҳосилдорлигига экин муддатларининг таъсири, қанопга ўғит бериш нормалари ва уни дастлабки парварिशдан чиқариш йўллари, қалий ўғитининг қаноп ҳосилига таъсири ва бошқа шун қаб қатор илмий ишлар шулар жумласидандир. Булардан ташқари, лубкорларга ҳар йили мўл ва сифатли ҳосил олиш юзасидан муҳим тавсияномалар, амалий маслахатлар берила бериб келинапти. Х. Назиров бошчилик қилаётган олимлар группасининг луб экинларининг ашадди душмани бўлган зарчечаники йўқотишга қаратилган агротехника усуллари айниса қимматлидир. Бу усул республика миқёсида кенг қўлланилмоқда.

Ҳабибулла Назиров 35 йиллик илмий-ишлаб чиқариш фаолияти даврида ўз илмий савиясини мунтазам ошириш ҳамда коллективга раҳбарлик қилишдек мураккаб ишларни қўшиб олиб борди. Бу давр ичида унинг ўзи ва бошқа олимлар билан ҳамкорликда яратган олтишига ақин илмий асарлари дунёга келди.

Х. Назировнинг жамоатчилик фаолияти ҳам таҳсинга лойиқдир. У Бутунитифок миқёсида нашр этилаётган

«Лён ва конопля» журналининг редакцион коллекциясининг аъзоси сифатида ҳам Иттифоқдаги шу соҳа олимлари орасида муносиб обрў-эътиборга эга. У Журналга қўллаб ёш авторларни жалб этмоқда, уларнинг илмий ишлари самарасини, ифодалаган мақолаларини таҳдир қилиб Иттифоқ миқёсига чиқаришга қўмақлашапти. Ҳабибулла Назиров уч марта Юқори Чирчик район Советига депутат қилиб сайланди. Айни кунларда ҳам у район Советининг депутати сифатида савойлашнинг турли нақазларини бажаришга вақт топапти.

СССР янги Конституциясининг лойиҳасида «Депутат ўз ваколатларини ишлаб чиқариш ёки хизмат фаолиятини тўхтатмаган ҳолда амалга оширадиган» дейилган. Ҳабибулла Назировчи ана шу ишлаб чиқаришдан, хизмат фаолиятдан ажралмаган ҳолда жуда кўп нақазларни амалга ошириб, сайловчилар ҳўрматига сазовор бўлмоқда.

Ҳабибулла ака ярим асрлик ишчи нишонлаётди. У айна куч-қувватга тўлган, икки-уч гуллаб-яшнаган дари. Бир доимийлашнинг дари, ҳа, одам эгилмаган ошганидан кейин эгилди тўлиша бошлар экан. Бу албатта, кўпроқ икки ишчилари учун тааллуқли гапдир. Ҳабибулла Назирович ҳам чин маънода икки ишчилар. Унинг яратилган энг яхши асарлари ҳали олқинда. Ҳозирги кунда эса олим, жамоатчи ва моҳир раҳбар бўлган бу одамни эрталаб мамурий масалаларни ҳал қилаётганида, ишларининг илмий ишларини қўриб чиқаётганида, куннинг ажаси исган севрун даладарига тажриба даладарига ёки қолхоз ва совхозларнинг бригадаларига, лубкорлар орасида правление мажлисларида қизгин баҳслар ва амалий маслахатлар даврасида қўрсиз. Еки дала шийпонларида, гавжум қишлоқ меҳнаткашлари орасида ўз сайловчиларига СССРнинг янги Конституциясини лойиҳаси моддаларини тушутириб бераётганида, унда совет халқининг беҳис ҳақ-қўқларини бави этилганини завоқшав билан таърифта-нида учиртасиз.

Лубкор олимнинг қўндалик иш фаолияти шу тарикка давом этаверди. Унинг ўз зина-масқасида ҳар бир ишга вақт топа олиш хўсусияти ва шулар билан қўшиб илмий ишни ҳам маромига етказиш фазилати ҳаммаимизга ўрнақдир. СССР янги Конституцияси лойиҳасида йўқотишга фойдаланишнинг ўзи таплаган соҳасида ҳақол меҳнат қилиш, меҳнат ва ишлаб чиқариш нитизомига қаттиқ риоя қилиш ҳар бир СССР гражданининг бурчидир дейилган. Бу гаплар худди Ҳабибулла Назирович ва унга ўқаш меҳнатсевар олимлар тўғрисида айтилганга ўхшади. Улкан луб шўнос олим, жамоатчи, мураббий Ҳабибулла Назиров ўз олқидеги ана шу граждандар бurchини шараф билан бажармоқда.

Х. УМАРОВ, биология фанлари кандидати, доцент.

ТЕЖАЛГАН МЕТАЛЛДАН ТРАКТОРЛАР

Тошкент трактор заводи-нинг новаторлари беш йиллик бойлидан бўйи минг тонна металл тежадилар. Шунча металлдан 300 та трактор ёки 600 та трактор принципни таъйрлаш мумкин. Бундан ташқари бу тежаб бутун қорхона сарф қиладиган металлнинг сўғалик нормасидан кўндр.

Металлни имкони борича иқтисод қилиш юзасидан социалистик мусобақага якун ясаган Бутунитифок ишчи-роҳилар ва рационализаторлар жаъимиятининг завод ташкилоти ана шун қисоқлаб қилди. Биринчи ўрини боз конструктор бўлимининг коллективини эгаллади. Инженер Т. Айрангетия бошқаратган рационализаторларнинг қомилдек иккиой бригадаси катта муваффақиятларга эришди. Бу бригада яхлит қолланиладиган машина экиннинг ўзи ишлаб чиққан янги моделнинг таклиф қилди. Бу янгилик заводнинг жуда кўп металлнинг тежаб, бир йилда чорак миллиондан кўп маблагини иқтисод қилиш имконини беради.

Трактор заводининг новаторлари бонқа резервлардан фойдаланишга ҳам катта эътибор бермоқдалар. Мастер Г. Кокорев бошчилигидаги пресс-пайвандлаш деҳи, слесарлар бригадасининг бошлиғи Н. Аширматов ва бонқа ишлаб чиқариш илгўрларидан иборат рационализаторлар гурупаси металлни бичишининг ва шунингдек майда деталларни таъйрлашда қийинчалардан фойдаланишнинг янада самаралироқ усулини таклиф қилди. Натигада бир йилда юз тонна металл тежади.

Трактор заводида Ғарбий Сибирь металлургия заводи илгўрларининг таъаббусини давом эттираётган металл тежаб-тергаб сарф қилиш ҳаракатига қўшилган кишиларнинг сафлари кенгайиб бормоқда. Тракторозлар ишлаб чиқариш технологиясини тақомиллаштириб бориб, деталларнинг сифатини яхшиламоқдалар, технология қондаларида янги қимматган тартиббузувчиларга қарши курашни қўйатирмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-филиали коллективни ойлик ва квартал топшириқларини мунтазам ошириб бажармоқда. Суратда: 6-сехнинг пешқадам ишчиси, комсомол аъзоси Машкура Ғафуржонова. У шахсий беш йиллик топшириқини тўрт йилда бажариш мажбуриятини олган.

Н. Ҳолиқов фотолари.

Моҳир тикувчи

Илгўрлар ҳақида гап кетганда Пискент район аҳолига маъиш хизмат қўрсатиш комбинатида Любовь Панкиннинг номини биринчилар қатори тилга олишди. Бунга у ўзининг самарали меҳнати тўғрисида эришган.

Л. Панкин тикувчилик касбини эгаллаганига 14 йил бўлди. Шу вақт мобайнида тўплаган тажрибасини ёшларга тинимсиз ўргатиб бориб. Шу тўғрисида хўрмат-эътиборга сазовор бўлди. Енгил кийим-

лар тиниш бўлимида у билан бирга ишлаётган У. Ҳамроқуллова ва И. Жамолова сингари ёшлар унинг шогирдларидир.

«Ун тўртлар» ташаббусига районода биринчилар қатори қўшилган моҳир тикувчи бу йил Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарофига 3500 сўмлик иш бажариб, юбилейга шахсий меҳнат соғваси ҳозирлаш учун курашмоқда.

М. ТОЙРОВ, Р. ЭШОНҚУЛОВ.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

«ЛЕНИН ЙЎЛИ»

А. ХўЖАҚУЛОВ, Ленин ордени «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхоз партия комитетининг секретари: Совхозимизда турли миллат вакиллари бир оила фарзандларидек қўн-қўлга бериб пахта даладарига, ферма ва участкаларига астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар мусобақада илгўр бўлиш билан бир қаторда жамоат ишларида ҳам актив катнашмоқдалар. Шу тўғрисида ҳам биз меҳнат илгўрларини рағбатлантириш пайтида уларнинг кўрсаткичлари билан бир қаторда жамоат ишларида ҳам актив катнашмоқдалар. Шу тўғрисида ҳам биз меҳнат илгўрларини рағбатлантириш пайтида уларнинг кўрсаткичлари билан бир қаторда жамоат ишларида катнашмоқдаларини ҳам эътиборга олмақдамиз.

СССР янги Конституцияси

лойиҳасини ўрганиб 13-моддани қўндалик жумла билан тўлдиришни таклиф қилмаиз: «Моддий ва маънавий рағбатлантириш пайтида мусобақа илгўрларининг ишлаб чиқариш кўрсаткичлари билан бир қаторда уларнинг жамоатчилик фаолияти ҳам ҳисобга олинади». Бу СССР гражданининг жаъимияда турган ўринини аниқ-равшан қўрсатиб беради ва социалистик мусобақа мазмунини яна ҳам бойити.

«ЯНГИЙЎЛ»

А. Аҳмаджонов, У. Юсупов номли ишлаб чиқариш-аграр саноат бирлашмасининг боз агрономи: Бирлашмаимиз мева ва узум етиштиришга мхтисослаштирилган энг йилрик ҳўжаликлардан янги бў-

либ қолди. Ҳозир коллективимиз йилига ала дастурхонига 20 минг тоннага яқин мева ва 7 минг тоннадан кўпроқ узум тортиқ қилмоқда. Бу муваффақиятларининг ҳаммаси ҳўжалигини маълум соҳага ихтисослаштириш натижасидир.

КПСС XXV съезди қарорларида аграр-саноат бирлашмаларини янада ривожлантириш кўзда тутилган. Шунинг ҳисобга олиб, биз СССР Конституцияси лойиҳасининг 11-моддасини «Қишлоқ ҳўжалигини ривожлантиришнинг боз йўналиши — қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришнинг ҳўжаликларга кооперациялашга асосланган иттироқларга асосида ихтисослаштириш ва марказлаштириш» деган жумла билан

тўлдиришни истардик. Чўнки социалистик қишлоқ ҳўжалигининг бу янги қўрнини қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришнинг боз йўналишиларидан бирига айланиб бормоқда.

«АНГРЕНСКАЯ ПРАВДА»

В. ЦВАНГЕРТ, Шарқий Қўрама гидроавиация экспедицияси комсомол комитетининг секретари: экспедициямиз ёшлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарофига бошланган мусобақига қўшилди меҳнатда қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. О. Герасимов, В. Козак ўртоқлар бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаларининг аъзолари ўз ички имконият-

ларини ҳисоблаб пиқиб, ички илмий топшириқни Ленин комсомоли тугилган кунига — 29 октябрга ба-жаришга қарор қилганлар. Ташаббускорларнинг издошлари кун сайин қўнайиб бормоқда.

Биз учун меҳнат ҳаёт мазмундир. Ҳаммамиз ўз ишмиздан мамнуимиз. Бизнинг замонда меҳнат қилиш ҳар бир кишининг шон-шараф ишига айлантаганини ҳисобга олиб, СССР Конституцияси лойиҳасининг 60-моддасини қўндалик сўзлар билан тўлдиришни истардик: «Ҳақол меҳнат қилиш ва ижтимоий-сиёсий ҳаёда актив иштирок этиш меҳнатга яроқли ҳар бир совет гражданининг бурчидир ва шарафли ишидир».

Дунё ОВОЗИ

чет эл хабарлари

ДАДИЛ КАДАМЛАР

МУЛ ҲОСИЛНИ КУЗЛАБ | 90 ПРОЦЕНТИ

90 ПРОЦЕНТИ МАШИНАДА

ЖЕНЕВАДА | СОВЕТ-АМЕРИКА МУЗОКАРАДА | ЭКСПЕРИМЕНТИ

Экспериментларда қатнашган Совет ва Америка мутахассислари матбуот конференциясида гапириб, ўрток

лик ва ҳамкорлик руҳида ўтган кўшма тадқиқотлар илм-файн анда муваффақият қизиб дашниши билан мак баъридан ташқари тинчлик маиштаари йули да икала мамлакат ҳамкори ли учун кулай шарт-ша роитлари ҳам вукуда келти тиради, дедилар. Ўзгазилган экспериментлар об-хаво ўз гаршичи сабаблари аниқ лагани ҳақиқат йулари хавфсизлиги хизмати ях шилад.

Тадқиқотларда Америко томонидан зташтиган про фессор Ж. Дьюк СССР би лан АҚШ ўртасида космос метеорология соҳасида маъл умлилар айрибошлаш об хавфсизлиги ҳақиқат йула ри ошаришлиги ҳақиқим

В. МКРТЧЯН.

ХИТОЙНИНГ КЎПОРУВЧИЛИК ИШЛАРИ

И. Рошадий бундай деди
Индонезияга қаердан —
ХХРданми, Гонконг ёки Тай-
ванданми келаётганлигига

қатъий назар Хитой миллатидаги шахсларнинг сукулиги кириши Пекининг ёвуз пахта ишлаб чиқилган тактикасининг бир қисмидир. Бунинг ҳукуматлари ХХР раҳбарларини қўллаб-қувватлаётган ривожланаётган давлатларда қўпоровчиликни ишларини амалга оширишга қаратилган. Бундай ҳаракатлар, деб таъкидлади у. Хитой раҳбарларининг бошқа

мамлукатлар ички ишларига
аралашмаслик тўғрисида
қайта-қайта қилган расмий
баёнотларига тамомла хи-
лофдир.

дир. Ялпи ҳосилининг 90
процентини «зангори ке-
ма»лар бункиридан туқишга
аҳд қилган Очил Раҳмонов
ва Толиб Яхшибоев каби
моҳир механизматорлар ўз
терим агрегатларини мав-
сумга шайлаб қўйганлар.
Бригаданинг Насиба Яхши-
боева, Турди Олиможнова

каби чевар теримчилари
мавсумда 8—10 тоннадан
дур тукишга азму-қарор қи-
лишган.

Т. ЗОКИРОВ,

Юбилей йилида Бўстон-

лик районидagi «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозини далаларида мўл савзавот ҳосили етиштирилди. Хўжаликнинг Николай Ким етакчилиги қилаётган бригадаси аъзолари планда белгиланган 1150 тонна ўрнига 1800 тонна пиёз етказиб бериш учун курашмоқдалар.

Ҳозир даладарда пиёз ҳосилини йиғиштириб олиш уюшқоқлик билан олиб бориляпти. Суратда: бригада бошлиғи Н. Қим (чапдан иккинчи) бригада аъзолари Ҳ. Нўлдосева, Л. Лохводкова ва В. Минлар билан суҳбатлашмоқда.

И. Портнов фотоси.

ХАР ТЎҒРИДА

СЎҒҒИЧДАН...
ТУГМАЧАГАЧА

ПРАГАДАГИ Капрово кўчасида жойлашган топишлар бюросига шу йилнинг беш ойи мобайнида қарийб 2500 йўқолган ёки унутиб қолдирилган буюм топиш-рилди. Улар орасида сўғич-дан тортиб қабришотчача бўлган нарсаларни учратиб мумкин. Бюрога ҳар йили меҳмонхона, кинотеатр ва автобустарда қолдирилган беш мингга яқин нарса ту-шади. Ўтган йилги буюмлар ичида катталиги жиқатдан тенги йўқ топила — ян-ни-ги дўш-кабина, оғирлиги жиқатдан — совутиш ку-риямаси, энг кичкина топила-ма эса тугмача эди.

Қизини шунданки, ушбу нарсаларнинг эгаларидан фа-қат 70 процентигина йўқол-ган буюмларини эслайдилар ва Капрово кўчасига муво-лаид қилишди, холос. Қол-ган топишларнинг бюро «ким ошди» савдосида со-тишга мажбур бўлмоқда.

ҒАЛАТИ ПОИҒА

АМЕРИКА ишратхонала-ри ва шаҳар паркирида доғи кетган янги кўнра-лар ўйнашуват миқсодлар-ни чорловчи «ўлим пойсаси» деб аталади. Ўйин қондаси ростида ҳам ҳайратли: авто-мобилни миниб 60 секунд мобайнида кўлаб миқдорда пиядаларни босириш керак. Ҳар бир одам босириш жа-раёнида тишга тегувчи элек-трон бақирини жўр бўлади, таблода эса қабр устига йў-нилуви дасма тасвири на-моён бўлади. Бу қонли пой-гада «биринчиликни олган» ўйин қатнашчиси «эксперт ҳайдовчи» номини олади. Айтишларича, янги ўйин-нинг иштирокчиси — кали-форниялик қорчалон кимса-нинг ўзи бир минутада 29 «йўловчи» нартни дунёга жўнатишга улгуриган.

ВИКИНГЛАР ҚУРҒАН УЙЛАР

АНГЛИЯНИНГ Порк шаҳ-ри марказидаги кўчада экс-каватор чўқур қавлатган эди. Яқиндаги халди шу жойда эски қанд фабрикаси мавжуд эди. Ердан тупроқ қатлами навлал олинганч, ёғочдан қурилган девор кў-ринди. Шу йўсунда викин-глар томондан бундан минг йилдан ортқ вақт муқаддас қурилган учта уй топилиди. Тупроқда яхши сақланган бу уйлар олимларнинг тад-қиқотлари учун бой матери-ал берди.

Шу иншоотлардан бирида археологлар ясаб улгурил-маган уй-рўзгор буюмлари ва асбобларни топишди. Бу фактлар мана шу ерда на-дима устасхона бўлганлиги ҳақида фараз қилишга им-кон берди. Қолган икки уй турар-жой вазиқасини ўта-ган.

Суратда: поятхитимизнинг санъат бўлимида. Берукий проспектидаги 19-китоб магазинининг тасвири. М. Нуриддинов фотоси.

ТОШКЕНТ ХАҚИҚАТИ

Шу йилнинг 13 февраль кунини эди. Трамвай ҳайдовчи-си Мухамедшин соат туғни ўн иккинчи йилида қолганида 11-маршрутли вагонини «Болалар дунёси» томондан ҳайдаб келаётганлиги. У «Дўстлик» ресторани рўна-расига келганида ғалати йў-ловчиларга йўлиди. Уч йил-гит трамвай ишларининг ўр-тасида туриб олишди. Ҳайдовчи синал бери, улар безарийи тураверишди. Бе-кат бўлмаса ҳам нолқон тўхтади. «Йўловчилар» трам-вайга чиқиб олишди. Сало-нда келаётган биргана йўлов-чи ҳам кейинги бекатда ту-шиб қолди.

Шундан сўнг уччала маст йигит Мухамедшинга трам-ваини тўхтатмасдан ҳайдаш-ни буюриб қўриқтишди. Му-хамедшини нолқон «буйруқ»-ни бажарди. Қўжчага кел-ганида диспетчерга кириб чи-қиш кераклигини айтиди. Йигитлардан бири трамвай-да қолди, иккинчи ҳайдовчини қўриқлаб тушди. Агар дис-петчерга бир оғиз «ножў!»

Янги шеърлар

СЕНИ КУЙЛАЙМАН

Дунёни минг рангга бўяган кўёш,
Сени куйлайман.
Гўзаллик яратган, табиат — наққош!
Сени куйлайман.
Туйғуси ойнадек тиниқ юраклар,
Ошиқман сизга.
Қувикдан бегона, о'поқ тилаклар,
Сени куйлайман.
Яхшилик!
Ниссонга сенсан тўтнб,
Сени куйлайман.
Дилмига ҳаёжон солган сен — дунё,
Сени куйлайман.

Саиджон МУСТАҒОЕВ.

КУРСДОШЛАРИМГА

Бир сиқим дон эдик,
Синфларда етилдик обдон.
Муаллимлар бизни огсин деб надиш,
Заковат нурига тобладик чандон.
Тўлишдик,
Тиниқдик,
Етиб ҳам келдик,
Оташн ҳаётга чорловчи баҳор.
Тақдирнинг хуш-нохуш шамоли элди,
Тақдирнинг хуш-нохуш шамоли элди,
Тарқалдик курсдошлар қўл силкиб
хушқол.
Социалист кетдик биз интиқ, бетонат.
Дехқоннинг кафтидан учган каби дон.

**ОКТАБРЬ 60 ЙИЛЛИГИ
НОМИ БИЛАН**

Бўқа районидagi «Узбе-кстон ЛКМ 40 йиллиги» марказий стадионининг эн-гинасида янги замонавий маданият ва истироҳат бо-ғини барпо этиш ишлари жадал суръатда олиб бо-рилмоқда.
Эндиликда район меҳ-наткашларининг энг се-вимили ҳордиқ чиқаридаги масканига айланган қолди-ган мазкур истироҳат боғи

**НАФОСАТ ТАРБИЯСИ
АМАЛДА**

Ўқувчиларни эстетик тар-биялаш, болаларни ёшлар-да нафосат олиши билан олиш қилиб бориш шу кун-нинг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам мактабларда та-свирий санъат дарсларини ташкил этиш тадбирлари йўриқланди.
СССР Педагогика фанла-

Улар қайлардасир ниш урар албат,
Демакки яна ҳам юксалар ҳирмон.
Абдунаби БОЙҚУЗИЕВ.

ХОТИРА

Ҳали кўп нарсалар ақлим етмайди,
Ҳали хотирам ҳам ожиз ва қашшоқ.
Бироқ кўз ўнгимдан сира кетмайди,
Ўйусин тарқаман мудраган қишлоқ.
Ҳали ширингина уйкуда эди,
Болалигим олиб қолган болалар.
Мен уларни эмас, аксинча мени,
Ташлаб югурарди азиз даладар.
Ипироққа боқарди кўнглим талпиниб,
Чексиз кўринганди ўшанда йўл ҳам.
Автобус ортидан кўзларни тиниб,
Қараб қолган эди меҳрибон онам.

ЯНГИ ҚИШЛОҚ

Уйлар тартиб билан тизилган қатор,
Йўқ бирор дарахт.
Ўрорлар эришиб турар тонгатор,
Қичқираб лоқайд.
Қишлоқ мудроқ аро шундай туш
қураб:
Бир фасли жонон.
Ипироқ ёзар эмиш турфа дарахтлар,
Бамисоли ўрмон.

Асқар МУСАҚУЛОВ.

**ПАХТАКОРЛАР, ХИЗМА-
ТИНГИЗГА ШАЙМИЗ**

РЕСПУБЛИКА партия ва ҳукумати, область партия комитети ва область ижроия комитетининг 1977 йил қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қисқа фурсатларда ва нес-нобул қилмай йиғиштириб олиш юзасидан қабул қилган қарорлари область қишлоқ савдоси ходимлари олдида янги вазифалар қўйди. Область матлубот жамиятлари союзининг правлениеси область қишлоқ меҳнаткашларига пахта йиғим-терими мавсумида янада яхшироқ хизмат кўрсатиш тадбирларини белгиледи.

ПАХТА биргина деҳқон-нинг эмас, шу серкуёш олда яшаб меҳнат қилаётган бар-ча кишиларнинг риқ-рўзи, шон-шарафи ва ифтихори-дир. Матлуботчилар бу йил-ги йиғим-терими мавсумида дала меҳнаткашларига яна-да намунали хизмат кўрса-тишга бел боғладилар. Об-ласть қолхоз ва совхозлари-да 450 дан зиёд асортим-ментдаги товарлар билан савдо қилувчи сотувчи-сиз дўконлар ишлайди. Совхоз-ларнинг дирекциялари ва қолхоз правлениелари билан қилиб олишган маршрут-ларга 140 та кўча автома-тазини чиқаришди. Весоати-даланинг ўзига келадиган бу кўча савдо муассасаларида кенг асортиментдаги товар-лар билан савдо қилинади.

Қолхоз ва совхозларнинг буюрмалари бўйича дала шийонларини жиқозлаш учун керакли инвентарь, ме-бель, иссиқ овқатга ишлати-лган масаллилар билан бегуҳтов таъминлаш чорала-ри кўрилади. Хўжаликларга минг дона китоб ишқайи, 1500 дона стол, 3600 дона стул, болалар учун 80 минг сўмлик мебель сотишни мўлжалламоқдамиз.
Дала меҳнаткашларига ҳосилини тез ва соз йиғиш-тириб олишда ёрдам бери-дан буюмларини биринчи навбатда етказиб беришга алоҳида эътиборни қарата-миз. Шундай буюмлар сира-сига сув сақлайдиган бак-лар, чой қайнатиш прибор-лари, флягалар, иссиқ овқат учун махсус идишлар, тош-тарози, ўрайдиган материал-лар, алюминий ва силанган идишлар, чойнак-пйеда, пах-тали қийимлар, этик ва бош-қа товарлар киради. Шу

**ХУРАНДАЛАР
МАМНУН**

Муҳаммадхон Исмои-лов етти йилдан бери шаҳ-римиздаги энг қўрқам «Ға-лаба» паркига жойлашган кафеда ишлаб келади. Ки-ров районининг 8-ошхонаси филиали ҳисобланадиган бу кафе Муҳаммадхон ака-нига келгандан бери 50 ўрндан 140 ўринга кен-гайтирилди.

Атрофида гуллар экил-ган ва шарқираб отилиб турган фавворали шийон-лар доимо хурандалар бил-лан гавжум. Мантн, палов кабн ўзбек миллий таомла-ри тайёрланадиган бу ош-хонада кўплаб тақрибали ошпазлар ишлашади. Кафе хизматчилари планларини ортинг билан адо этадилар.

Абдусамат Абдурахмо-нов, Усмоиҳон Раҳимбеков-лар ўзларининг хушмуома-лалликлари ва мазаали таом тайёрлашлари туфайли қў-чилик ҳурматини қозонган-лар. Шикоят ва таклифлар дафтарини варақлаган киши хурандаларнинг миннат-дорлик сўзларини ўқиши мумкин.

Н. ОМОНОВ.

Тошкент чинни заводда Улуғ Октябрь 60 йиллигига бағишлаб турли хил совға буюмлари ишлаб чиқаришмоқда. Суратда: рассом Холмкул Ҳайдаров чинни вазага безак берапти.

В. Сыроткин фотоси.

**АНГЛИЯДАН — КУМУШ
МЕДАЛЬ БИЛАН**

Узоқ Лондондан хушха-бар келди. Бу ерда енгил атлетика бўйича СССР ва Буюк Британия командала-ри ўртасида бўлиб ўтган матч ўрашувидида мамлака-тимиз вакиллари муваффа-қиятли иштирок этдилар.

СССР енгил атлетикачи-ларининг муваффақиятига республикамиз вакили, ан-диджоник спартакчи Свет-лана Ўлмасова ҳам ҳисса қўшди. Светлана кейинги пайтларда узоқ масофалар-га югуришда мутахассислар эътиборига тушган эди. Бу гал мамлакат терма коман-даси сафида мусобақалаш-ган С. Ўлмасова 1500 метр-га югуришда 4 минуту 21,06 секунд натижа кўр-сатди ва фахрий шоҳсула-нинг иккинчи поғонасидан ўрни олиб кумуш медалини кўлга киритди.

УЧ ТҲР ҚОЛГАНДА

Эркинлар ўртасида халқ-аро шашка бўйича СССР-нинг 23-чемпионати Могилев шаҳрида давом этмоқ-да. Бу ерда шашкачилар ярим финал ўйинларини ўт-казишяпти.
Мамлакат чемпионати фи-наliga тўрт шашкачинга йўлланма олади. Ана шу курашда тошкент-лик халқаро мастер С. Да-видов муваффақиятли ўйна-япти. Мусобақалар тугаши-га уч тўр қолганда ҳамша-хримиз 11 имкониятдан 7 та

очко тўплаб, иккинчи ўрни-ни эгаллаб турибди.

**ДУРАНГ
ВА МАҒЛУБИЯТ**

Олмаотада чимда хоккеи ўйнаш бўйича олий лига командалари ўртасидаги СССР чемпионатининг нав-батдаги ўрашувлари бўлиб ўтди. Бунда андиджониклар майдон эгалари билан куч синашдилар.
Маълумки, олмаоталик-лар чимда хоккеи ўйнаш-нинг усталари ҳисобланаши-ди. «Меҳнат» командаси меҳмонлар билан бўлган ик-ки ўрашувининг бирида ют-казиб қўйди. Навбатдаги матчда эса 1:1 ҳисоби қайд этилди.

Ҳозир андиджоник хок-кейчилар турнир жадавали-да саккизинчи ўрнини эгал-лаб туришяпти.

**ҒОЛИБЛАР
БУГУН АНИҚЛАНДИ**

Классик кураш бўйича республиканинг навбатдаги шахсий команда биринчили-ги Фарғона шаҳрида ўткази-ляпти. Бунда қўнғалии спорт жамиятлари ва идора-ларнинг энг кучли полков-лари ўзаро беллашмоқда-лар.

Команда ҳисобидаги му-собақаларга яқун ясалди. Биринчи ўрнини «Буресте-тин» коллективи эгаллади. Тошкентнинг Армия спорт клуби иккинчи. «Меҳнат» жамияти вакиллари учинчи ўрнини олдилар. Бугун эса, шахсий ҳисобдаги белла-шувлар ниҳоясига етиб, Ўз-бекстон чемпионлари маъ-лум бўлади.

РЕКЛАМА
Эълонлар
Телевидение
Мелетр

МАРКАЗИЙ
ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ
«ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиланган. 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Ҳар доим бўлсин кўёш. 11.30 — «Кеш ва Икки портфель (бадний фильм)». 12.45 — Хўжаси-ли фильм. 15.00 — Телевизион хўжасили фильм. 15.30 — Валентин Катевн киноди. 16.30 — Совет давлати ва ҳукуки асо-слари. 17.00 — Ўғил болалар қўшиқ одамлар (бадний фильм). 18.00 — Москва ва москвалинлар. 18.30 — Н. С. Бах. «6-инглизча сўзта». 19.00 — Янгиланган. 19.15 — Ку-вонк ноталар. 19.30 — Бутунги Вьетнам. 20.25 — Фильм-но-ицерт. 20.55 — Визинг бюра-фия — 1967 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Голубой ог-онк. 23.50 — Гимнастика оғ-инча халқларо мусобақалар. 00.35 — Янгиланган.

УЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ
ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биология. 12.00 — Хўжасили фильм. 12.30 — Биология. 13.00 — Душанба-га-ча омон бўлган (бадний фильм). 14.40 — До-ре-ли-фа-соль. 18.30 — «Шилик». 18.55 — Вьетнам халқининг байра-ми. 19.20 — Хўжасили фильм. 19.45 — Ахборот. 19.10 — Пар-тия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар. 19.20 — Хў-жасили фильм. 20.00 — Хава-с-кор маоромчилар концерти. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Улуғ Октябрьнинг 60 йиллигига ба-ғишланган иттифоқдош респу-бликалар телевизион фестивали. Молдавия телевидениесининг программаси. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Молдавия телевидениесининг програм-маси (давони).

КОММУТАТОР — 330249 дан 330258 гача.
Эълонлар — 338142.

ТОШКЕНТ
ХАҚИҚАТИ
Р. 01584.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64583. Г. 1967.